

Rapport

h2>Klacht

Verzoeker klaagt erover dat twee politieambtenaren van het regionale politiekorps Fryslân hem tijdens een gesprek met hem op 2 oktober 2006 hebben getutoyeerd en hem een egoïst hebben genoemd. Ook klaagt verzoeker erover dat één van de politieambtenaren tegen hem heeft gezegd dat hij een psychiater moest bezoeken.

Beoordeling

Algemeen

1. Op 2 oktober 2006 wilde verzoeker zijn dochttertje een cadeau geven, omdat zij die dag jarig was. Verzoeker was op dat moment verwickeld in een echtscheiding met zijn vrouw en zijn dochter woonde bij zijn vrouw. Verzoeker kreeg zijn dochter niet te zien. Medio oktober 2006 zou de rechter uitspraak doen met betrekking tot een omgangsregeling.

2. Verzoeker was op 2 oktober 2006 's ochtends naar de school van zijn dochter gegaan. Hij sprak haar tijdens de pauze aan op het schoolplein. De directeur van de school verzocht verzoeker om het schoolplein te verlaten. Verzoeker ging weg, maar kondigde aan dat hij om 12.00 uur zou terugkomen om het verjaardagscadeau te overhandigen. Hierop waarschuwde de directeur de politie.

3. Om 12.00 uur stond verzoeker op de openbare weg bij de school te wachten op zijn dochter. Hij had een cadeautje bij zich en wilde dit cadeautje aan zijn dochter geven. De door de directeur van de school gewaarschuwde politie was ook ter plaatse.

4. Twee politieambtenaren spraken verzoeker aan en lieten verzoeker weten dat zijn gedrag niet werd geaccepteerd door de school. De politieambtenaren lieten weten dat verzoeker de leraren, de leerlingen en zijn dochter overstuur maakte. Tijdens dit gesprek tutoyeerden de politieambtenaren verzoeker en noemden zij hem een egoïst. Ook suggereerde één van de politieambtenaren dat verzoeker een psychiater diende te bezoeken.

5. Verzoeker diende naar aanleiding van dit optreden bij het regionale politiekorps Fryslân een klacht in.

6. In zijn brief van 5 maart 2007 nam de beheerder van het regionale politiekorps Fryslân het advies van de klachtencommissie in zijn geheel over. Verzoekers klacht werd niet gegrond verklaard.

7. In zijn brief van 25 maart 2008 aan de Nationale ombudsman klaagde verzoeker erover dat de korpsbeheerder zijn klacht niet gegrond had verklaard. Verzoeker achtte het onacceptabel dat de betrokken politieambtenaren hem hadden getutoyeerd en hem een egoïst hadden genoemd. Ook vond verzoeker het niet gepast dat één van de

politieambtenaren zei dat verzoeker een psychiater diende te bezoeken.

I. Ten aanzien van het tutoyeren van verzoeker en hem betitelen als egoïst.

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat twee politieambtenaren van het regionale politiekorps Fryslân hem tijdens een gesprek met hem op 2 oktober 2006 hebben getutoyeerd en hem een egoïst hebben genoemd.

2. Uit het advies van de klachtencommissie van het regionale politiekorps Fryslân van 26 februari 2007 blijkt dat de politie niet ontkende dat de betrokken politieambtenaren de opmerkingen hadden gemaakt. De commissie stelde hierbij vast dat de politie in het geval van verzoeker, dat voortvloeide uit een echtscheiding en problemen met een omgangsregeling, juist had opgetreden. Complicerend waren daarbij de belangen die behartigd moesten worden van de school, verzoekers dochtertje en van verzoeker zelf. De gebruikte bewoordingen, met name egoïst, konden op zichzelf genomen als laakbaar worden beschouwd, maar waren in de situatie, waarin ze werden gebruikt, niet onbehoorlijk, aldus de klachtencommissie.

3. Door de leidinggevende van de twee betrokken politieambtenaren werd tijdens de hoorzitting van de klachtencommissie van 26 februari 2007 aangegeven dat de gemaakte opmerkingen van de politieambtenaren in hun context dienden te worden gezien. De politieambtenaren hadden met verzoeker een emotioneel gesprek. Zij probeerden daarbij verzoeker ertoe te bewegen zijn actie te beëindigen. De gebruikte term 'egoïst' werd gebruikt om aan te geven dat verzoeker een egoïst zou zijn als hij zijn actie zou doorzetten.

4. Op 13 augustus 2008 verklaarde de bij de klacht betrokken politieambtenaar V. tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman dat hij samen met B. naar de school was gegaan. Daar troffen ze verzoeker aan, die erg lastig deed. Hij wilde niet weggaan, maar wilde een verjaardagscadeau aan zijn dochter geven. V. had gezien dat verzoekers dochter overstuur was van de situatie en van het gedrag van haar vader. V. verklaarde dat hij verzoeker samen met B. had aangesproken op zijn gedrag. Verzoeker wilde maar moeilijk luisteren. Hij was volgens V. vervelend en opdringerig. Verzoeker had een houding dat het hem allemaal niks kon schelen. V. wees verzoeker erop dat de school het gedrag van hem niet accepteerde en dat hij weg diende te gaan. V. liet verzoeker ook weten dat hij niet bij de school mocht komen, zolang de rechter nog geen uitspraak had gedaan, voor wat betreft een omgangsregeling. V. zei verder tegen verzoeker dat hij hem een egoïst vond als hij zijn gevoel zo doorzette, omdat dit gedrag ten koste ging van zijn dochter. Bovendien had hij van de onderwijzeres van verzoekers dochter gehoord dat zij in haar broek had geplast vanwege de spanning. Dit kwam door het gedrag van verzoeker. V. verklaarde ook dat hij verzoeker had getutoyeerd, maar wees er daarbij wel op dat

verzoeker hem ook tutoyeerde. Tot slot liet V. weten het gevoel van verzoeker wel te kunnen begrijpen. In een echtscheidingsprocedure komt de vader toch vaak in een hoek te staan. V. vindt dit triest, maar hij is van mening dat wanneer een vader op de voorgrond probeert te treden, dit niet ten koste mag gaan van een kind.

5. Op 13 augustus 2008 verklaarde de bij de klacht betrokken politieambtenaar B. tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman dat hij ontkende verzoeker te hebben getutoyeerd. B. spreekt mensen naar zijn zeggen altijd met "u" aan, om op die manier enige afstand te bewaren.

Beoordeling

6. Het vereiste van correcte bejegening houdt onder meer in dat overheidsinstanties burgers als mens respecteren en hen beleefd behandelen. Dit vereiste brengt met zich mee dat politieambtenaren tijdens hun contacten met burgers de in het maatschappelijk verkeer geldende beleefdheidsvormen in acht nemen. Omgekeerd mag een politieambtenaar ook van een burger verwachten dat deze de gebruikelijke beleefdheid in acht neemt. Als een algemeen gebruikelijke beleefdheidsnorm geldt in elk geval dat volwassen personen in een zakelijk contact met elkaar in beginsel niet tutoyeren, tenzij zij bijvoorbeeld elkaar kennen of het tutoyeren door de één, in de gegeven situatie, gebeurt met kennelijke instemming van de ander. Daarnaast wordt in het maatschappelijke verkeer het gebruik van beladen woorden doorgaans vanuit het oogpunt van beleefdheid vermeden.

7. Politieambtenaar B. heeft verklaard dat hij mensen nooit tutoyeert maar juist met "u" aanspreekt om op die manier enige afstand te bewaren. Politieambtenaar V. heeft verklaard dat hij verzoeker getutoyeerd heeft maar wees er daarbij wel op dat verzoeker hem ook getutoyeerd had. Er kan achteraf niet worden vastgesteld wie er precies met het tutoyeren was begonnen. De Nationale ombudsman hanteert het uitgangspunt dat politieambtenaren tijdens hun contacten met burgers niet tutoyeren. Op dit principe kan alleen in bijzondere gevallen een uitzondering worden gemaakt. De Nationale ombudsman kan zich voorstellen dat politieambtenaar V. verzoeker heeft getutoyeerd teneinde diens aanhoudende gedrag te stoppen en is derhalve van oordeel dat er geen sprake is van strijd met het vereiste van correcte bejegening. De onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.

8. De Nationale ombudsman is evenals de klachtencommissie van oordeel dat onder omstandigheden het gebruik van een beladen woord behoorlijk kan zijn indien het betreffende woord wordt gebruikt om het gedrag dat iemand op dat moment vertoont, te kunnen benoemen. De Nationale ombudsman acht het aannemelijk dat het gebruik van het woord egoïst was bedoeld om het gedrag dat verzoeker tijdens het incident vertoonde, specifiek te benoemen met het doel verzoeker op een duidelijke manier met zijn eigen gedrag te confronteren. De Nationale ombudsman is echter van oordeel dat het woord

"egoïst" bepaald gedrag van iemand niet alleen benoemt, maar ook kwetsend op de aangesprokene over kan komen. Hij is daarom van oordeel dat politieambtenaar V. heeft gehandeld in strijd met het vereiste van correcte bejegening.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van de opmerking dat verzoeker een psychiater moest bezoeken.

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er verder over dat één van de politieambtenaren tegen hem heeft gezegd dat hij een psychiater moest bezoeken.

2. Op 13 augustus 2008 verklaarde de bij de klacht betrokken politieambtenaar B. tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman dat hij samen met zijn collega naar de school van verzoekers dochtertje was gegaan, omdat verzoeker eerder op de ochtend had aangekondigd dat hij om 12 uur terug zou komen. B. was buurtagent in de regio en kende de situatie van verzoeker. B. wist dat er op 2 oktober 2006 nog geen omgangsregeling was tussen verzoeker en zijn dochtertje en dat verzoeker erg zijn zin doorzette. Ook verklaarde B. dat verzoeker op 2 oktober 2006 niet wilde luisteren naar hem en zijn collega. Verzoeker gedroeg zich recalcitrant en B. en zijn collega konden niet tot verzoeker doordringen. Volgens B. kon het zijn dat hij een opmerking had gemaakt over het bezoeken van een psychiater. Hij bedoelde dit naar zijn zeggen niet als sneer, maar zei dit zo omdat hij niet tot verzoeker kon doordringen en daarom het een en ander wat steviger had aangezet. B. verklaarde dat het kon zijn dat hij had gezegd dat verzoeker een psychiater moest raadplegen als hij niet doorhad dat zijn gedrag de zaken alleen maar erger maakte, zowel voor hemzelf als voor zijn dochter.

Beoordeling

3. Het eerder genoemde vereiste van correcte bejegening brengt onder meer met zich mee dat politieambtenaren zich in de communicatie met een burger onthouden van het maken van kwetsende opmerkingen.

4. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman is vast komen te staan dat politieambtenaar B. tegen verzoeker heeft opgemerkt dat verzoeker een psychiater moest bezoeken. Politieambtenaar B verklaarde deze opmerking als volgt: het "kan zijn dat ik iets heb gezegd over psychiater, omdat ik meer van zijn achtergrond af wist. Ik kan mij niet herinneren in welke context ik dit heb gezegd, maar ik bedoelde dat zijn gedrag niet goed was. Ik wist van zijn achtergrond af en dat hij enorm doorzette om zijn dochter te zien. Hiermee maakte hij de zaken alleen maar erger, zowel voor zichzelf als voor zijn dochter. Helemaal omdat alles plaatsvond, vlakbij het schoolplein en er allemaal kinderen aanwezig waren. Het kan zijn dat ik heb gezegd dat als verzoeker daar geen oog voor heeft, hij

wellicht naar een psychiater zou moeten gaan. De opmerking was absoluut niet als sneer bedoeld. Ik zou verzoeker nooit dusdanig te woord staan dat hij daardoor voor gek zou staan."

De Nationale ombudsman kan zich voorstellen dat politieambtenaar B. tijdens het contact met verzoeker heeft geprobeerd om hem van de ernst van de situatie en de psychische impact op zijn dochtertje te doordringen. Daarbij heeft politieambtenaar B. verzoeker op enigerlei wijze aangeraden om een bezoek aan een psychiater te brengen. De Nationale ombudsman is ervan overtuigd dat dit advies niet als kwetsend is bedoeld. Dat neemt niet weg dat een dergelijke verwijzing naar een psychiater over kan komen als een belediging en verzoeker blijkens zijn klacht ook geraakt heeft. Op die grond is de Nationale ombudsman van oordeel dat politieambtenaar B. heeft gehandeld in strijd met het vereiste van correcte bejegening.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk

Slotbeschouwing

De betrokken politiebeambte stond voor een lastige taak. Hij wilde verzoeker ervan overtuigen dat zijn aanhoudend handelen bij de school in de richting van zijn dochtertje op haar en haar omgeving negatieve invloed had. De methode die hij daarvoor koos was om verzoekers gedrag te benoemen ("egoïst") en hem aan te raden om naar een psychiater te gaan. De Nationale ombudsman begrijpt de goede intenties van de betrokken politiebeambte en waardeert zeker zijn inzet om de gespannen situatie in goede banen te leiden. Het is in feitelijke situaties op straat vaak een kwestie van direct reageren en enige improvisatie is dan onvermijdelijk.

Bij goede intenties is het risico echter aanwezig dat die negatiever overkomen dan bedoeld. In dat geval is ook relevant de vraag of er alternatieven zijn voor goed bedoelde interventies zoals het benoemen van iemand als "egoïst" en hem verwijzen naar een psychiater. De betrokken politiebeambte had ook aan verzoeker de vraag kunnen stellen of hij zich realiseerde welke ernstige gevolgen zijn aanhoudende gedrag voor zijn dochtertje en haar omgeving had. Hij had kunnen toevoegen dat zijn gedrag wellicht bedreigend op zijn dochtertje overkwam en dat die bedreiging omgekeerd is aan de bedoelingen van verzoeker, namelijk het tonen van oprechte vaderliefde.

Ook de verwijzing naar een psychiater zou vervangen kunnen worden door de constatering dat verzoeker er kennelijk erg alleen voor staat en de vraag of verzoeker geen behoefte heeft aan enige hulp bij zijn streven om inhoud te geven aan zijn vaderschap.

Het benoemen van verzoeker als "egoïst" en hem verwijzen naar de psychiater heeft uiteindelijk eerder tot escalatie en daarmee tot een klacht geleid en was in die zin niet effectief te noemen.

Van deze casus valt voor de politie te leren dat bij interventies niet alleen op de goede intenties gelet moet worden, maar ook op de vraag hoe die interventies overkomen. Taalgebruik dat grievend of beledigend overkomt, moet vermeden worden, omdat er voldoende niet-grievende en niet-beledigende alternatieven zijn.

Conclusie

De klacht over het tutoyeren van verzoeker door een politieambtenaar van het regionale politiekorps Fryslân is niet gegrond.

De klachten over de opmerkingen van een politieambtenaar dat verzoeker een egoïst is en een psychiater moest bezoeken zijn gegrond wegens schending van het vereiste van correcte bejegening.

Onderzoek

Op 26 maart 2008 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer W. te Groningen, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Fryslân te Leeuwarden.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Fryslân, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd betrokkenen verzocht op de bevindingen te reageren.

De betrokken ambtenaren gaven binnen de gestelde termijn geen reactie. De korpsbeheerder zag geen aanleiding voor het maken van opmerkingen. Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn wel een reactie die aanleiding gaf om het verslag op een enkel punt aan te passen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Mutatierapport van de politie Fryslân van 2 oktober 2006.

Advies van de klachtencommissie van de politie Fryslân aan de korpsbeheerder van 26 februari 2007.

Standpunt van de beheerder van het regionale politiekorps Fryslân van 5 maart 2007.

Verklaring van de betrokken politieambtenaar B. van 13 augustus 2008 tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman.

Verklaring van de betrokken politieambtenaar V. van 13 augustus 2008 tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman.

Reactie van verzoeker van 17 oktober 2008 op de verklaringen van politieambtenaren B. en V.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond